

TOPRAK

Aylık ÜLKÜ Dergisi

Prof. Dr. C. Türk
Zübeyr Koç
Dr. İzzettin Şadan
Refet Körüklü
M. Ülküsal
C. O. Öcal
Nejdet Sançar
Y. İ. Hakkı
M. Said Çekmegil
A. Oktay Güner
Doç F. K. Timurtaş
Bahri Ulaş
K. Yalvaç
A. F. Bulver
M. Ü. Boyvadaoğlu
H. Konyalıgil
A. Şakman
G. M. Kamran
M. S. Selçuk
G. K. Göral
M. Özbildirici
N. Tükcan
M. Kırat
H. B. Bolak
İ Karaburun
N. Kırıcıoğlu
M. Ruh. Çelebi
N. Gökçek
Darendelioğlu

B u S a y ı d a

30

Solcu

Markсист

Komünist

in adını veriyoruz

Sayı : 62

1 OCAK 1960

50 kr.

TOPRAK

Aylık Ülkü Dergisi

Sahibi
ve

Bu sayıda yazı işlerini
fiiilen idare eden

Darendelloğlu
ILHAN EGEMEN

Baş Yazarı :

Prof. Dr. CEZMİ TÜRK

Dalmi Yazarları :

Prof. Dr. Şakir Berki
Prof. Abdülkadir İnan
Arif Nihat Asya
Nejdet Sançar
Hikmet Tanyu
Ziya İlhan Zaimoğlu
Cemal Oğuz Öcal
Enver Tuncalp
M. Said Çekmegil
Ziyaeddin Babakurban
Yücel Hacaloğlu
Ali Said Yüksel

Idarehane :

Beyazıt, Aydın Saray No. 17
Telefon : 22 47 28

Muhabere Adresi :

Posta kutusu 30 — Beyazıt - İst.

Bu sayının teknik yardımcısı :

Aycan Aykul

Abone :

Senelik 6 lira
Memur - Subay - Talebeye 5 lira.
6 aylık istisnasız 3 lira

Basıldığı yer :

Beyazıt Matbaası

TÜRKİYEM BENİM

Bu sınırlar al kanımla çizilmiş
Bu şehirler ellerimle çizilmiş,
Tarihte ağlamış, çok kere gülmüş
Şehitler yatağı Türkiyem benim.

Düşmana imanla göğsünü germiş
Konyada Mevlânâm hakkı yönelmiş
Hak için çalışsan murada ermiş
Muratlar kucağı Türkiyem benim.

Şerefle dalgalan sanlı bayrağım!
Mertlikle doludur benim her çağım
Bu dağlar, bu taşlar ana kucağım
Gaziler otağı Türkiyem benim.

Göktürk Mehmet Uygun

TOROSLUM

Düşmanlara arım, dostlara kârım
Toroslum, Yörük kızım, yayla gülüm.
Karakışta dile gelen baharım
Toroslum, Yörük kızım, yayla gülüm.

Nerededir bilemedim ağrımı
Döve döve taş ettim bağrımı
Senden başka kimler çeker kahrımı
Toroslum, Yörük kızım, yayla gülüm

Böyle yerermiş Mevlâm da yerdî mi
Çile verir çile üst verdi mi
Kime açam senden gayrı derdimi
Toroslum, Yörük kızım, yayla gülüm

Başım boz dumanlı yüce dağ gibi
İçimde deli bir çay çağlar gibi
Gönlüm ne güler ne ağlar gibi
Toroslum, Yörük kızım, yayla gülüm.

Ahmet PETEKÇİ

HASRET

Herkes kendi dünyasında
Benim dünyam yasımda,
Öldüm de dirildim ben
Zamanların tasında,

Karanlık yorgan gibi
Gece örter üstümü
Bugün mektup gelmedi
Annem acep küstü mü?

Hayatımda görmedim
Rüyadan başka vuslat
Rüzgârlara yalvarsam:
«Beni kaldır da fırlat».

Osman KIRIŞÇIOĞLU

Toprak

Aylık Vllkii Deroisi

Türklerin Vatan sevgisiyle dolu olan göğüsleri mel'un ihtiraslara karşı daima demirden bir duvar gibi yükselecektir.

ATATÜRK

Yıl 6

Her Ayın Birinde Çıkar

Clit: 6

ANKARA

Prof. Dr. CEZMİ TÜRK

Ankara'yı altı aydır görmemiştim. En son gelişimde yeni yollar yapılmakta, eski caddeler yeniden alt üst edilip düzene konmakta, genişletilmekte ve güzelleştirilmekte idi.

Bu sefer İstasyondan Ulusa ve oradan Yenışehire yollanınca herşeyin yeniden yoluna konmuş olduğunu sevinç ve hayretler içinde seyrettim. Asıl iyi ve güzel olanı şu ki: Yeni yollar Ankaraya eskisinden çok yakışmış, o kadar yerli yerinde olmuş ve oturmuş ki, Ankaranın sanki daha ilk kuruluşu bu yollarla yapılmış gibi geliyor insana..

Bu yeni yollar ve açılan meydanlar eski binalara bile yeni bir görünüş getirmiş. Hele yeni yapılan büyük binalar bu yollara ve meydanlara ayrı bir heybet ve ihtişam veriyor.

Bu derginin kendine göre bir özelliği vardır. Türkiyenin en kuytu ve en küçük köşelerine kadar gider. İşte oralarda bu satırları okuyacak olanlar Ankaranın bu yeni yolları, meydanları ve binaları hakkında belki de büyümselik yapıyorum sanırlar.

Fakat özü sözü birliği herşeyden üstün tutan bir insan olarak tekrar edeyim ki:

Altı ay içinde Ankarayı her bakım-

dan çok değişmiş, yenilenmiş ve ilerlemiş buldum. Ankarada bu satırları yazarken yarından sonra Mustafa Kemal Paşa'nın ilk Ankaraya ayak basış gününü kutlayacak olan program da karşımda duruyor.

Ankaranın Efeleri, Seğmenleri, Sekbanları, genç, ihtiyar, küçük, büyük onu Büyük Erkân-ı Harbiyenin öntünden karşılayacaklar, Mehterler, bandolar, silâh oyunları, nutuklar ve hitabelerle canlandırıp anacaklar.

ATATÜRK bu yıl ANKARA'ya yeniden gelir ve girerken daha mes'ud, daha güler yüzlü, daha sevinçli ve daha da azametli ve ihtişamlı olacak

1960 Türkiyesinin Ankarası seni her yıl bir az daha büyük, güzel, yeni ve daha mamur gördükçe göğsüm kabarıyor. ATATÜRK'e gittikçe daha çok yarayan bir ANKARA oluyorsun.

Anıt Kabirdeki yatırımda muhakkak daha çok mesud oluyor.

Kim ne derse desin Ankara gittikçe daha çok kabıyıyor, yenileniyor, güzelleşiyor ve yükseliyor. Onu hemen her ay daha güzele götürenlere şan olsun.

Her sayı
İMBİKTEKİ DAMLALAR

ADALETİN Temeli

Zübeyir KOÇ

«Ey mü'minler! Adaleti titizlikle ayakta tutan ve Allah için şahidlik eden kimseler (insanlar)dan olunuz. Hükmlünüz ve şahadetiniz, vevki kendinizin veya ana ve babalarınızın ve akrabalarınızın aleyhinde olsun. Onlar ister zengin ister fakir olsun. Zira Allah, onlara sizden daha yakındır. Artık siz haktan ayrılıp nefsinize uymayın. Hakkı söylemekten çekinir veya yüz çevirirseniz, şüphesiz ki Cenab-ı Hak, ne yaparsanız haberdardır.» (Kur'an, Nisâ: 134)

Âyeti Kerîmeden anladıklarımız:

a) Adaletin titizlikle ayakta tutulması,

b) Allah için şahadet.

c) Sadece hakkı gözetmek, zengin ve fakiri ayırmamak,

d) Hakkı (doğru)yu söylemekten çekinmemek.

e) Cenab-ı Hakkın her yaptığımızdan haberdar olduğunu bilmek.

İşte, bir saatlik adaletle hükmetmenin, 60 senelik ibadet kadar kıymetli olmasının sırrı; O'nun titizlikle ayakta tutulmasındandır.

Hz. Peygamber (S.A.V.) in «Kendi nefsi için sevip istediğini mü'min kardeşi için sevip istemedikçe, sizden hiç biriniz sağlam iman etmiş olmaz» demesi, kendimizle başkaları arasındaki münasebetlerin nasıl kurulacağına en güzel örnek.

Hâkim huzurunda yalan şahadetle, hâkimin yanlış hüküm vermesine sebep olmak ne kötü gey... Mazlûmun hakkını zalimke vermek ne acı...

Her hareket fertten başlayıp yine

Devamı 3. 17 de

Dr. Şerif Korkut

Dr. İzzeddin Şadan

Şerif ile Tıbbiyeden çıktıktan sonra tanışmıştık. (1925) Ben o sıralarda Toptaşındaki tımarhanede ikinci sınıf tabip idim ve muhiti (davul kadar boş, afyon kadar uyutucu) havasından bunalıyordum. Bu söze gasmayın. Zira Mazhar Osmanın o günlerde çatıştığı Tıp Fakültesi hakkında kullandığı bir tâbirdir. Halbuki kendi muhiti de bundan hiç farklı değildi. Ben elime geçirdiğim, sonra hocam olan (Rogues de Fussac)ın kitabını okuyarak akıl hastalıklarını kavrayabiliyordum. Ara sıra da fakülteye gider kütüphanede okurdum. İşte Şerif Korkutla o sıralarda tanıştım. O Orhan Abdi'nin yanında cerrahî asistanı idi ve hiç de hocasından hoşlanmıyordu. Çünkü, Orhan kibirli, sert, kırıcı bir insanmış. Şerif anlatmıştı. Bir gün odasında oturuyormuş. İçeri yaşlıca, yabancı kıyafetli bir insan girmiş ve Şerif Almanca bildiği için onunla bir kaç kelime konuşmuş. Sonra Şerifin kitap rafına giderek oradaki Almanca büyük cerrahî kitaplarından birini çekmiş, sayfaları çevirmiş. (İşte bu ben) sonra başka bir bahsi açarak (Bu da ben) tekrar başka sayfalar için (Bu da benim) demişti. Ziyaretçi meğerse maruf Alman operatörlerinden birisiymiş. Şerif bunu anlattı ve kahkahalarla güldük.

Hâtıratım buralarda siliniyor. Bir müddet sonra ben Fransaya gittim. Şerif de Almanyaya gitti. Her ikimiz de ihtisaslarımızı yaptık ve hayat sürükleştirdik. Benim için Ankara, Erzurum, Zonguldak, İstanbul Bakırköy Tımarhanesi..... Memuriyetin bütün cilveleri tadıldı. Nihayet bir gün işsiz kaldım. Tepebaşındaki maruf bir pastahanede bir sabah oturuyorduk. Saat 11.00 Birden pencereden birisinin baktığını gördüm. Bu Şerifti. Beni çağırdı. Yandaki otelde oturuyormuş. Sonra sordu:

- Burda ne yapıyorsun?
- Oturuyorum.
- Ya sen Bakırköy Tımarhanesinde

geç değil miydin?

— Evet öyle fakat Diyarbakire verdiler, ben de gitmedim. Yaşım ilerledi, bekârım da, Anadolu'da dolamaktan bıktım, dedim. Şerif yüzünü buruşturarak:

— Ayıp ayıp, sen böyle zülpe pastahanelerinde vakit geçirmeğe sıkılmıyorsun? dedi.

Şerife darılmamak lâzımdı. Zira tok sözlü, açık, ciddi, samimi dosttu. Başımı önüme eğdim. O devam etti:

— Ne kadar zamandır açıktasın?

— Yedi aydır, dedim.

— Ben mebusum derhal bir istida yaz bana gönder. Eskiden senin Gazi Enstitüsünde hocalık ettiğini biliyorum. Ama sen bana hiç uğramadın.

O haklı idi. Ayrıldık ve ben istidayı gönderdim. Şerif beni rahmetli Reşat Şemsettime vekâlet sağık müfettişi olarak tayin ettirdi. Esasen Gazi Enstitüsünde iken de ara sıra sağık müfettişine vekâlet e-öerdim. Onun üzerine Ankaraya gittim. Ankarada Şerif Korkut'la pek sık buluşmaya başladık. Şerif benim sıkılğan tabiatımı bildiğinden gelir beni otelden alır ya evine götürür veya lokantalarda yemek yer, konuşurduk. Tabii memuriyet müddetini bitirmeğe Şerifin yegâne âmil olduğunu söylemeye hacet yok. Çünkü Şerif halka ve arkadaşlara hizmeti vazife bilen bir insandı. Memleketin tababeti ile bilhassa genç tabiplerle meşgul olmayı bir vazife edinmişti. Baş müşkülâta uğramış birkaç hekimin işini hüsnü suretle çözdüğüne bizzat şahit oldum. Şerif tab'an iyilik etmekten hoşlanan bir insandı. Hizmet ettiği insan ne kadar sevinirse o ondan fazla neşelenirdi. Elinden gelmiyecek işi de açıkça söylemekten çekinmezdi. Atlatma tabiatı katıyyen yoktu. Fakat bu levha Şerifin hakikî cephesini göstermekten uzaktır. Şerif Korkut, klâsik olarak yetişmiş pek iyi bir operatördü. Gerek kliniklerde gerekse pratik tababette ciddi muvaffakiyetlerine şahit oldum. Tıp mes-

leği dışında Şerif Korkut ateşli bir miliyetçi idi ve bu da nazari değil tam tabiki idi. Meselâ için kemiren meselelerden biri de salgın hastalıklarla mücadele ve çeltik ziraati gibi mezulardı. Bu hususta bir kaç eser hazırlamıştı fakat garibi şu ki Şerif Korkut kendisinin muharrirlik kabiliyeti olmadığını zanneden bir çekingendi. Benim bütün ısrarlarıma rağmen eserlerini vermekte tereddüt ederdi. Halbuki müşahadeleri pek ciddi tıbbi vakaiye istinat ediyordu. Fakat nihayet eserlerini verdi. Bedava ameliyat yapmak ve hasta bakmaktan hoşlanırdı. Tıbbî hatıralarına gelince en çok kızdıkları dalgaçı, talebe yetiştirmez aksi hocalardı Şerif Korkut bu hususta amansız bir münekkitti. Belki de asistanlığı sırasında çektiği sıkıntıların tesiri olsa gerek. Ama cerrahlığı iyice kavramış, bıçağını ustalıkla kullanan bir mütihazsıs olarak kendi kendini yetiştirmişti. Tabii muhtelif yerlerde hastahane mütihazsıslığı ettiğini söylemeye lüzum yok. Bir çok arkadaşların Şerif Korkut'un olgun bir mütihazsıs olduğunu bilmediklerini hayretle görüyorum. Fakat bunda Şerif Korkutun kendisini göstermek istemiyen mizacının da dahli ar. Şerif Korkutun vefakârlığı dikkati çeker derecede idi. Arkadaşları onu unuttur, fakat o onları unutmazdı. Hatta 1955 de benim Ege Üniversitesine gittiğimi duyunca o kadar memnun olmuştu ki...

Fakat ben onun son günlerini yaşadığını kestiremediğimden ona bir mektup yazamadım. Yazın Ankaraya gidip ona baskın yapacaktım. Fakat bir gün Anı ölümünü büyük bir kederle öğrendim. Evet hasta idi. Ama gecirmişti. Yalnız şu var ki Hakkı ne kadar hastalığından bahsederse Şerif te o kadar hastalığını saklardı. Şerif Korkut samimi ve fevri tabiatte bir insandı. Fakat üzüntülerini gizlerdi. Gerek Mustafa Hakkı gerekse Şerif Korkut, meslek hayatını kemiren kıskançlıklardan tamamen azade kalmış bir seciyeye mâliktiler. Şerif Korkutu da tipki Hakkıyı olduğu muhiti anlayamadı. Şarkın her şeye rağmen muvaffak olmayı

BEŞ OCAK

«Tarsusun düşman işgalinden kurtuluşu dolayısıyla»

Gönlümce açan çiçek
Gönlümce öten bülbül
Her mevsimi bahar Tarsus'tadır.
Bin düşman bir kez göz dikse
Kılıç, kalkan kesilen yörük seymenleri
Toroslar gibi düşman karşısındadır.
Bu heybetli saf dipdiri
Her mevsimi bahar Tarsus'tadır.
Coşkun sularında dipdiri durur mazi
Cümle tarih dile gelir şelâlesinde,
Tarihler, güzeller, yiğitler diyarı Tarsus
hey!

Beş ocakta Tarsus bahar eşliğindedir
Yok her mevsimi başka güzel
Her mevsimi bahardır .
Veliler, mü'minler diyarı Tarsus hey!..
Bir zaman kan ağlamış Berdan
Bir zaman yas tutmuş Esabulkeyf
Kol kol seymenler ölmüştür bu uğurda
Güneşin doğmayacak sanıldığı an
Seymenler ıslanmış çam doruklarından.
Her yıl Beş Ocakta
Seymenler iner Toroslardan
Dağlardan dik başları dağlardan yücedir.
Atlarının ayaklarında kekik kokusu,
Asırlardır ufuklar gibi al al
Toroslarda bir bayrak dalgalanır.
Vurur şavkı Akdenize.

Refet KÖRÜKLÜ

emreden psikolojik mihanikyetleri onlara tesir edemedi. Fakat onların yeri insanların kalbinde kıymetleri ve yazaları ile tedavi ettikleri hastaların âkıbetinde meknuzdur. Bu ise en büyük muvaffakiyet değil mi?

Şerif Korkut ve Mustafa Hakkı memlekete daha yüksek mevkilerde çok hizmetler edebilirlerdi. Çünkü ilme ve cidiyete en büyük ehemmiyet veren insanlardı. Fakat talih onlara vere vere ancak birer hastahane mütihazsıslığı ihsan edebildi... Fakat doğruyu söylemek lâzımsa Ne Mustafa Hakkı, ne de Şerif Korkut cemiyetten mukâfat bekliyen insanlar değildi. Allaha İsmarladık Şerif Korkut.....

13/12/1959

Dr. İZZETTİN ŞADAN

Köy ENSTİTÜLERİ

— III —

Köy Enstitüsü dergilerinden ilk iki yazıya aldığım örneklerin, enstitülerde yaratılmak istenen havanın mahiyeti hakkında yeter derecede fikir verdiğini sanıyorum. Bu mesele üzerinde ehemmiyetle durulması gereken husus; askerlik sevgisi ve millî an'aneler gibi mânevî cemiyet temellerini yıkmaya çalışan, okul çatıları altında ahlâk dışı düşüncelerin yerleşmesine imkân sağlıyan, dimi horlayıp Tanrı inancını sarsmaya yeltenen ve gençleri kafalarında sınıf fikri yaratmaya sevk edecek konular üzerinde düşünmeye ve yazmaya teşvik eden yazılarla dolu bu dergilerin, bir bakanlık tarafından yayınlanan «resmî!» hüviyetli bir dergi olması ve hangi fikre hizmet ettiği artık bilinen dergilerin bütün enstitülü öğrenciler tarafından okunup içindekilerin benimsenmesi yolunda bir «makam!» tarafından yapılan sistemli gayrettir.

Köy Enstitüleri Dergisi'nin ilk sayısı çıktığı ve müesseselere gönderildiği zaman, yazıların öğrencilere nasıl okutulacağı ve gençlerden bu dergilerde yayınlanmak üzere ne çeşit yazılar isteneceği de yazılı olarak bildirilmiştir. Bu emre göre dergiler, enstitülerdeki öğrencilere dağıtılmadan önce müdürler, öğretmenlerle toplantı yapacaklar, dergilen enstitüler için çıkarıldığı, bu itibarla gençlerin bu dergileri bütünü ile benimsemeleri gerektiği hususu kararlaştırılacak, dergideki yazılar — ders kitaplarındaki parçalar gibi — öğrencilere okutulacak, tetkik ettirilecek ve gençler, dergilerdeki yazılara benzer yazılar yazmağa teşvik edileceklerdi! Bu işin sağlanması vazifesi müdürlere verilmişti. Enstitü müdürleri, yapılacak işi, dergiden yazılar okumak ve misaller vermek suretiyle öğretmenlere anlatacaklar, bu suretle öğretmenler dergileri öğrencilere tanıtmada işinde bilgili kılmak, aynı zamanda dergilerden faydalanma, anlayış ve usul bakımlarından öğretmenler arasında tam bir birlik ya-

Nejdet SANÇAR

ratılmış olacaktı. Bu birlik sağlandıktan sonra da bütün öğretmenlerle öğrencilerin katılacakları bir toplantıda dergi gençlere tanıtılacak, dergideki bütün yazıların konuları üzerinde tartışmalar yapılması sağlanacak, dergideki yazıların üslûbuna ve havasına uygun olarak kaleme alınacak yazılardan iyileri yayınlanmak üzere dergiye gönderilecekti!

Bu «buyruk»tan da anlaşılacağı üzere, «Köy Enstitüleri Dergisi»ndeki inkârı mümkün olmıyan menfî havanın bu müesseselerde toplanmış bütün gençlere benimsetilmesi için büyük bir itina gösterilmiştir. Ancak yazılı bir «emir»le umumileştirilmek istenen bu havanın, enstitülerde mânalı bir mukavemet ile karşılandığı birinci «buyruk»tan iki ay kadar sonra gönderilen ikinci «buyruk!»tan anlaşılabilir. Bu ikinci «buyruk»ta, verilen emirlerin yerine getirilip getirilmediğinin müdürler tarafından çok sıkı bir şekilde kontrol edilmesi, ayrıca derginin birinci ve ikinci sayılarında çıkmış yazılardan birisinin öğretmenler tarafından kısaltılması ve yazı hakkında düşünceleri de belirtmek suretiyle gönderilmesi istenmiştir.

Köy enstitüleri meselesinin bu cepheyle yakından ilgilenen ve meşgul olanlar, bu ikinci «buyruk!» ile ilk emre uymak istemiyen müdür ve öğretmenlerin, yapılmak istenen işi benimseme derecelerinin öğrenilmek istendiği neticesine varmışlardır. Bu suretle, dergilerde yüzde yirmi nisbetinde olduğu kabul edilen zararsız ve meslekî yazılardan hülâsa yapanların, yapılmak istenen şeyi benimsemedikleri anlaşılacak ve gerekirse bu gibiler enstitülerden uzaklaştırılacaktı. O yıllarda, bu düşüncenin boş olmadığını gösteren bir çok nakiller yapıldığı da malumdur!

★

Merhum Reşat Şemsettin Sırrer'in başkanlığı zamanında köy enstitülerinde ya-

Özlediğimiz Gençlik

Allahüekber dağlarının imanı, Rodopların keskin fırtınaları, Karadenizin balyoz balyoz döven dalgaları, Amanosların pul pul şefkati ruhta ve şekilde gerçek ifadesini bu hak ve hakikat yolcusu mesuliyet şuurunu nefsinde abideleştirmiş, fazilet timsali gençlikte bulacaktır...

— Bu yazıyı milliyetçi, memleketçi Türk gençliğine sonsuz ümit ve sarsılmaz imanımızla sunuyoruz. —

Agâr Oktay GÜNER

Gençler var; basit, günü birlik meseleler hayvanî insiyaklar içinde boğulmuştur. Mesele, gerçek, iman değil şehvet, hırs, madde tanırılar. Yine gençler var; şahlanmış imanları bütün vatani kucaklıyacak, bitmeyen aşkları, çözülmemiş davaları vardır. Basitliği, hiçliği yıkmış, ölçü, iman, kanaat sahibi olmuşlardır. İşte birincisi ne kadar madde çukurunda hayvanî ihtilâçların esiri olmuşsa, ikinciler ruhta yükselişin sırrına ermiş, hakkın bükülmez kolu olmuşlardır. Özlediğimiz bu gençliktir... Ruhta en ileri ve maddede en güzel vücuda sahip, millî yükselişin bütün girift hesaplarını kalbinde, kafasında yöürmüş «iman gençliği»...

Bu gençlik ne dünün ve ne de bugünün gençlik mesuliyetinin adına ve ulviyetine sahip olmayarak genç geçinenlerin asırlık ataletini yıkacaktır. Dünün çürümüş, şa-

şırılmış, şekilci, ruhsuz; şekilde ve surette İslâm; ruhta, fikirde, İslâm inkılâp ruhundan fersahlarca uzak, softa tiplerini; bugünün meselesiz, gerçeksiz, desteksiz mes'uliyet şuurunun kadresine sahip olmayan gençliğin eteğine varamadığı, varamıyacağı bir HAMLE ve HAREKET ateşi olacaktır...

Allahüekber dağlarının imanı Rodopların keskin fırtınaları Karadenizin balyoz balyoz döven dalgaları Amanosların pul pul şefkati ruhta ve şekilde gerçek ifadesini bu hak ve hakikat yolcusu mes'uliyet şuurunu nefsinde abideleştirmiş, fazilet timsali gençlikte bulacaktır...

Türk milletinin asırlık dertlerine hudutsuz bir gayretle şevkle eğilen bu gençlik Allahını, kurbanını bilecek, Peygamberler Peygamberi Hz. Muhammedi (S.A.) örnek tanıyacaktır. O'nun tesellisi, kuvvet kay-

Devanı S. 17 de

pılan teftişlerle, bu müesseselerde nasıl bir hava yaratılmış idüğü tesbit edilmiştir. Kitap tanıtma saatlarında Kmtünist yazarların eserlerinin ele alınması, öğrencilere millî duyguları körletecek ve ancak içki âlemlerinde söylenmesi mümkün şarkı ve türküler öğretilmesi, kız ve erkek öğrencilerin âdeta uygunsuz hareketlere teşvikî Nâzım Hikmet ve ayakdaşlarının şiirlerinin gençlere ezberletilmesi gibi çeşitli hareketler bu teftişler sonunda meydana çıkmıştır. Bir çok yabancı büyük (!)lerin günlerinin yapılmış olmasına rağmen tek bir millî gün tertip etmeyen enstitüler görülmüştür. Yine enstitülerden birisinde Atatürk'ün, Namık Kemal'in ve devrin devlet reisinin çerçevesi büyük resimleri ile Atatürk'ün gençliğe hitabesi levhasının depolara atılmış ol-

duğu tesbit edilmiştir.

Köy enstitüleri, belki de, iyi niyetlerle kurulmuş müesseseler olabilirler. Fakat hangi düşünce ile kurulmuş olurlarsa olsunlar, asıl eser meydandadır. Bu müesseselerde, malûm devir kapandıktan sonra yapılan teftişler «eser»in gerçek mahiyetini ortaya koymuştur. Ve sonra «eser»in bu gerçek mahiyetini inkârı mümkün olmayacak şekilde vesikalandıran köy Enstitüleri Dergisi de ortadadır. Bütün bu gerçekler bilindikten sonra, bu müesseselerin memlekete faydalı olduğunda ısrar etmenin, küçük ve âdi parti menfaatlarını yüksek vatan menfaatlarından üstün tutmak veya kökü dışarda bazı fikirlere hizmet etmekten başka hangi mânası olabilir? SON

Nejdet Sançar
Ankara, 25 Aralık 1939

KOMÜNİST ESİRİ TÜRKLER

Dünyanın en eski milletlerinden ve tarih boyunca en geniş reparatörlükleri kurmuş bulunan Türklerin 60 milyona yakın büyük bir kısmı, çok yazık ki, bugün Komünist Rusların ve Çinlilerin esirliği ve zulmü altında inlemektedir.

Bütün nüfusu 208 milyondan ibaret olduğu, Kruşçev'in ağzıyla bildirilen bugünkü Sovyetler Birliğindeki insanların, 1939 sayımına göre, 50 milyonunu Türkler teşkil etmektedir. Bugünkü Kızıl Çin'in esareti altında inleyen 8 milyon Türkü de bu rakama eklersek bu Türklerin binlerce yıllık öz yurtlarında büyük bir yekûn tuttuklarını görürüz.

Bugünkü Sovyetler Birliği ve Kızıl Çin sınırları içinde yaşayan bu esir Türklerin ülkeleri Doğu Türkistan, Batı Türkistan, İdil — Ural, Azerbaycan, Kuzey Kafkasya ve Kırım'dan müteşekildir. Bu Türk yurtlarının kapladıkları yer 10 milyon kilometre kare kadardır. Bu ülkeler Kızıl Çin ve Sovyetler Birliğinin sınırlarında bulduklarından dış memleketler ve milletler ile bağlantı yapmaları kolaydır. Yalnız İdil — Ural ve Doğu Türkistan ülkeleri Batı Türkistan vasıtasıyla bunu sağlamak durumundadırlar.

Bu Türk ülkeleri Sovyetler Birliğinin ve Kızıl Çinin, üstü ve altı bakımlarından en zengin kısımlarıdır. Azerbaycan, Kuzey Kafkasya ve İdil — Ural petrol yönünden; Doğu ve Batı Türkistanlar pamuk ve hububat bakımından Rusya'nın ve Çin'in temel zenginliklerini ihtiva etmektedirler. Bunlardan başka bu memleketlerde ağır ve hafif sanayie gerekli her türlü maden de mevcuttur. Kırım ise, madenlerinden ve hububatından başka, ikliminin lâtifliği, havasının sağlamlığı ve Karadenizdeki üstün durumu ile zengin olduğu kadar da güzel ve Sovyetler Birliğinin sayfiyesi mevkiindedir. Bugünkü Sovyetler Birliğinin ekonomisi, sanayii, stratejisi bir kelime ile, varlığının yaşaması ve korunması bu Türk ülkelerine dayanmaktadır.

Yukarıda isimlerini verdiğimiz bu

Türk ülkeleri asırlarca müstakil yaşaduktan, medeniyet eserleri kurduktan sonra 16. yüz yıldan itibaren, üç asır zarfında, birer birer Rusların ve Çinlilerin istilâsına ve esaretine düşmüşlerdir. Türkler bu iki düşman devletin idaresi altında insanların ve milletlerin esaret tarihinin ve istilâ rejiminin en acıklı ve felâketli merhale ve safhalarını görmekteyiz. Türlü bahanelerle ellerinden toprakları alındı, vakıfları gasb edildi, Okullarına, kültür işlerine müdahale edilerek kayıtlar ve tahditler konuldu. Türk dünyasının tek müstakil memleketi olan Türkiye'den kitap, gazete, mecmua ve öğretmen getirtilmesine müsaade edilmedi. Dilleri ve kültürleri Türkiye'li kardeşlerinkinden ümkün

10 uncu çalışma yılını bitiren TÜRK KÜTÜPHANECİLER DERNEĞİ, 11 inci devresi İdare Heyeti Başkanlığına dergimiz yazarlarından BAHRİ ULAŞ ile Türk Kütüphaneciler Derneği Bülteni Sekreterliğine NECMEDDİN SEFERCİOĞLU arka daşlarımız seçilmişlerdir.

ESKİŞEHİR

İstanbul'a tayinim münasebetiyle:

On beş yıl aşkınla tutuştum, yandım,
Binlerce evlâdın şahittir buna!..
Seni gözlerimden bile kıskandım,
Aşkın gözlerimde oldu bir Tuna!..

Emrindeydi her ân bu kafa, bu kol,
Sıgmaz destanlara çektiğim çile!..
Neler yaptığımı söylesin bir yol:
Taşınla toprağın gelsin de dile!..

Betermiş ölümden meğer ayrılık,
Ne söylesem anlatılmaz bu acı!..
Akıyor gözyaşım, bak, ılık ılık;
Olacaksın yine başımın tacı!..

Bülbüller gülsede çekerlerken ah,
Ses verir sesime şu tepe, şu dağ!..
Et turnaktan ayrılıyor bu sabah,
Elvedâ ey Eskişehir, elvedâ!..

Eskişehir — 14/Kasım/1959
Fazlıoğlu Cemâl Oğuz ÖCAL

olduğu kadar ayrılmaya ve uzaklaştırılmaya çalışıldı; bu suretle Türk kültür birliği daima parçalanmaya gayret edildi. Türk kabileleri arasına fitne ve fesat tohumları ekilerek düşmanlık ve ayrılık yaratılmaya uğraşıldı. Türk münevver ve idealistleri sıkı bir takibe, matbuatı daimî bir kontrol ve sansüre tâbi tutuldu. Bunlar ve bunlara benzer birçok tedbirlerle Türklerin millî, kültürel ve sosyal ilerleyiş ve yükselişlerine engel olundu. Bütün bu engellere karşı hareket ve faaliyetlere teşebbüs eden münevver ve idealistler ya sürgüne veya imha edildi. Bu şekilde mal ve can emniyeti kalmayan, dinî ve millî kurumları kapatılan, münevverleri sürülerek veya öldürülerek öndersiz bırakılan ve bütün bu yüzden kendilerini hâmisiz ve çaresiz hisseden Türkler, birçok kere Anavatan saydıkları Türkiye'ye, Müslüman kardeş addettikleri İran'a ve Afganistan'a, kitleler halinde hicret ve iltica ettiler.

Gerek bu ekonomik ve siyasî şartlar altında ve gerek dinî ve kültürel baskı sebepleri ile gereği gibi terakki ve inkişaf edememiş olan bu Türkler, 1905 Japon — Rus harbi sonunda kısa bir zaman için Rusya'da beliren siyasî hürriyet sayesinde biraz hareket ve faaliyet imkân ve fırsatını bulabildilerse de bir yıl sonra daha şiddetli tazyiklerle hortlayan istibdat üzerine yeniden duraklama devresine girmiş gibi göründüler.

1914 de başlayan Birinci Dünya Savaşının büyük sarsıntılarına dayanamayan Rus Çarlık rejimi çöktü; Rusya hercü mercü ve anarşi içinde çalkandı. Bu karışıklıktan istifade eden Rus olmayan milletler ve bu meyanda Azerbaycan, İdil — Ural, Kuzey Kafkasya, Kırım ve Türkistan Türkleri tarihî öz yurtlarında kendi mukadderatlarını kendileri tayin ederek hâkimiyetlerini ve istiklallerini ilân ettiler.

Gelecek yazımızda bu Türk ülkeleri hakkında kısaca toplu bilgi vermeye çalışacağız.

Avukat
Müstecib Ülküsal

ANAHTAR

Bir anahtar istiyorum,
Taptaze bir bahar getirecek,
Ruhları nefis kokularıyla canlandıracak
Bir anahtar istiyorum.

Bir anahtar istiyorum.
İnsanlığı nûra kavuşturacak,
İlahî güneşin kapısını açacak,
Bir anahtar istiyorum.

Bir anahtar istiyorum.
Zulmün zincirini parçalayacak,
Cezayir'i hürriyetine kavuşturacak,
Bir anahtar istiyorum.

Bir anahtar istiyorum.
Aydınlık kapısını açacak,
Karanlığı yok edecek,
Zaferler kapısını açacak,
Bir anahtar istiyorum.

Bir anahtar istiyorum.
Ruhları nûra kavuşturacak,
Namus ve şerefi koruyacak,
Velhasıl; akıntıya kürek çeken şu
insanlığa,

Çalışmayı öğretecek,
Bir anahtar istiyorum.

Bir anahtar istiyorum.
İnsanlığı battığı çukurdan kurtaracak,
Yemyeşil, harika güzellikleriyle, ruhlara
canlılık veren
Baharı, insanlığa, en sonuna kadar açacak
Canstız vücutları canlandıracak,
Cemiyetleri aydın yapacak,
Bir anahtar istiyorum.

Bir anahtar istiyorum.
Türklüğün ve İslâmîlığın kudretini
dünyaya yayacak,

Bir anahtar istiyorum,
Bir anahtar,...

Turgut ÇAKIR

M. MAKAL

Halâ Sayıklıyor

Dergimizin geçen sayısında Ankara'da Türkocağı salonunda yapılan büyük Atatürk'ü anma törenindeki müessif hâdiseden bahsetmiş ve hâdisenin müsebbibi Bay Mahmut Makal'ı hesap vermeye davet etmiştik. Bay Mahmut Makal, sebebiyet verdiği müessif hâdise hakkında hiç bir umumî açıklama yapma lüzumunu — bugüne kadar — duymamış bulunuyor. Ancak, şurda burda kendisine bu hususta sualler sorulduğu zaman:

— Hayır, böyle bir şey olmamıştır!

Dediğini, «O halde niçin tekzip etmiyorsun?» dendiği zaman da, Toprak dergisine cevap vermeyi bir tenezzül saydığı mealinde sözler söylediğini, bu arada dergimiz ve dergimiz yazarları hakkında:

— Onlar mürteçidir!

Tarzında lâflar ettiğini öğrenmiş bulunuyoruz.

Atatürk'ümüze karşı o küstahça hareketi vaki ve bunun isbatı en muteber kimselerin şahadeti ile her zaman mümkün olduğu için, Bay Mahmut Makal'ın hâdiseyi tekzibe cesaret etmesi elbette mümkün değildir. Kremlin'in İkinci Dünya Savaşında beri Komünist olmaları camgalamak için kullandığı ve bütün dünya vatansızlarına bol keseden ihsan (!) buyurduğu «mürteci!» sözü gibi âdi ve değersiz lâfları ve isnatları bir tarafa bırakarak, şu «tenezzül etmeme!» meselesine temas etmek istiyoruz:

Bay Mahmut Makal, hangi yüksek (!) meziyetlerine dayanarak dergimize karşı bu büyük lâfı etmeye cesaret edebiliyor?

Toprak, beş yıldan beri aksamadan çıkan ve Tanrıya şükür okunan, hattâ kâğıt imkânsızlıkları yüzünden Türkiyenin çeşitli şehirlerinden vaki talepleri karşılamamak zorunda kalan bir dergidir. Bay Mahmut Makal'ın cevap vermeye tenezzül buyurması için üç dört sayı çıkıp okunmadığı için batan malûm dergiler seviyesinde mi olmak lâzumdur?

Toprak, daha noktayı veya virgülü dahi kullanmasını bilmiyen ve yazıları tashih olunduktan sonra yayınlanarak büyük

Bay Mahmut Makal'ın beğenmediği (!) şair veya büyük (!) yazar olanların

toplandıkları bir varakpare değildir. Toprak'ta memleketimizin en ciddi ve haysiyet sahibi kalem sahipleri yer almıştır. ve ondan dolayı cevap vermeye tenezzül buyurmadığı bu gerçek değerler değil midir? Acaba bu mühim zat, Toprak yazarlarından hangisini beğenmemektedir? Gerek siyasi ve gerekse fikri hayatı ile memleket çapında bir şöhret ve değer olan Dr. Cezmi Türk'ü mü? Yoksa sahasında bir otorite olan Prof. Şakir Berki'yi mi?

Bay Mahmut Makal'ın beğenmediği yoksa bugünkü şiirimizin sayılı gerçek şairlerinden üstad Arif Nihat Asya mıdır? Onun değer verdiği ve şair saydığı kimseler arasında, haydi kitaplarını bir tarafa bırakalım, Arif Nihat Asyanın Bayrak şiiri ayarında bir âbide, bir şiir bayrağı dikebilmiş kaç kişi vardır?

Bay Mahmut Makal, yoksa Ankara Üniversitesinin genç kabiliyeti Dr. Hikmet Tanyu'yu mu beğenmemektedir? Kendisine şunu bildirelim ki Hikmet Tanyunun bir yılda okuduğu kitap sayısında eseri, onun beğendiği meşhur (!) lardan kırk tanesi kırk senede okuyamazlar?

Bay Mahmut Makal, acaba ateşli ve vatansever edebiyat öğretmeni Necdet Sançar'ı veya Toprak yayınları arasında çok değerli eserleri neşrolunan üstad Peyami Safa'yı veya Dr. Hasan Ferit Cansever'i mi beğenmemektedir? Onu veya hempalarını bu isimlerle mukayese etmeye kalkışmak bile güllüncün güllüncü bir hareket olur. Böyle bir mukayese kazları ve hattâ bizzat Bay Mahmut Makal'ı bile güldürür.

Şu küçük mukayese de gösteriyor ki, ortada bir «tenezzül etmeme» değil, sadece bir «vaki tekzip edememe!» vardır.

Bay Mahmut Makal'a tavsiyemiz şudur: Yetişemediği ciğerlere pis diyen çalkal olmaktan vaz geçsin! Acaba o, değil hayatında, rüyasında bile sözümlü ona tenezzül etmediği derginin yazarlarından herhangi birisinin seviyesine ulaşabilir mi? Bu meşhur (!) zat, eğer mutlaka bir şeye tenezzül etmemeyi arzu ediyorsa, ona, yüksek müfettişliğinin otoritesine dayanarak gezdiği dolastığı yerlerin okullarında şuna buna bir takım kitapları satma gibi bir harekete tenezzül buyurmamasını tavsiye ederiz. Hele bu satmak istediği kitaplar Maarif Vekâletinin Tezliğler Dergisinde resmen tavsiye edilmemiş şeyler olur sa....

Mehmed Âkif, 1908 den sonraki şiirimize en önde gelen simalarındandır. Ahmed Hâşim ve Yahya Kemal'in yanında bir başka şiir anlayışının temsilcisi olarak Âkif'e de önemli bir yer vermek, edebiyat tarihçisinin ihmal edemeyeceği bir husustur.

Âkif'i şiirde cemiyetçi görüşün fikir ve ideolojide dinci bir anlayışın tarafında görüyoruz. Çeşitli telâkki ve görüşlerin varlığı göz önünde tutulduğu takdirde ancak bir edebiyat ve fikir adımı doğru hükümlerle değerlendirmek mümkün olur. Âkif'in aşırı hayranlarından bir kısmının övgülerinde ölçüyü kaçırmaları ne kadar hoş değilse, bazı kimselerin kendi telâkki ve dünya görüşlerinden başka görüş ve telâkkii yok sanarak hareket etmeleri de o kadar yanlıştır. Doğru sonuçlara varmak, ancak ilmi ve objektif bir hareket noktasından yola çıkmakla mümkün olabilir.

Âkif'i şair, fikir adamı, müstesna bir zeciye ve ahlak sahibi ve bir idealist olarak ele almak gerekir. Şair Âkif, aruzu çok iyi kullanan, şekil ve kafiye yeniliklerinde usta bir nazım olarak karşımıza çıkar. Aruzla Türkçeyi en iyi şekilde bağdaştırması yanında sade yazısını, halk dilini bütün özellikleri ve tabirleriyle şiire yerleştirilmesini önemle belirtmeliyiz. Şiir dilimizin sadeleşmesi işinde, onun rolü azımsanılmıyacak derecede büyüktür. Âkif realist bir şairdir.

Hayır, hayâl ile yoktur benim altı verişim,
İnan ki her ne demişsem görüp de söylemişim

der. Âkif gördüğünü iyi anlatan bir şairdir. Müşahededeki bu kuvveti ve teferruatı feda etmek istemeyişi şiirlerini zaman zaman lüzumsuz tafsilâtle dolu olmaktan alıkoymamakla beraber, anlatışındaki güzellik bu eksikliği -daha doğrusu bu fazlalığı- hoş göstermektedir.

Şiirleri içtimalî bir hüviyet taşır. Konular cemiyetten alınmıştır. Türk cemiyetinin bütün ıstırap ve sevincini, çevremizdeki insanları, yerleri Âkif'in şiirinde bulmak mümkündür. 1908 den sonraki olayları onun eserlerinde takip edebiliyoruz. Balkan Harbi, Cihan Harbi ve İstiklâl Mücadelemi-

Ö l ü m ü n ü n 2

MEHME

Doç. Dr. Far

zin acı ve tatlı hâtıraları sadece onun eserlerinde yer almıştır. Âkif, Namık Kemal ile açılan cemiyetçi şiir çığırını en ileri götüren şairdir. Şiirlerinde ferdî ve şahsî duygu ve kaygıları değil, topluluğun üzüntü ve sevinçlerini, topluluğun meselelerini dile getirmiştir. Kendi derdi, şiirlerine hemen hemen hiç konu olmamıştır. Âkif faydacı bir şiir anlayışına bağlıdır. «Sanat için sanatı kabul etmez. Bugün şiirimizde daha çok cemiyetçi bir telâkki hâkim olmakla beraber, bu yolun gerçek bir ustası olan Âkif'i, yeni neslin bir kısım şairleri unutmuş görünmektedir. Buna sebep, her halde Âkif'in «spiritüalist» olmasıdır. «Maddecî» ler elbette onu inkâr ederler. «Sosyal realizm» perdesi arkasında gizli duran mâna ve niyet ise erbabınca, malûmdur.

Âkif'in şiirleri cemiyetçi ve realist bir

ALPLER

Yabancı gözlerle baka kaldıkça;
İnsanlık destanı okuyor Alpler..
Kansız ihtilâle bir an daldıkça;
Serapa hürriyet kokuyor Alpler...

Baykuşlar türeyen vıran bağında,
Karışık dünyanın köhne çağında,
Hukuk tezgâhının hak tarağında,
Beşeri adalet kokuyor Alpler...

Şaşkına ibrettir taşkın kitabı,
İnşirah vermede her bir hitabı,
Yarasız bağrına basıp bitabı,
Değişmez renklere sokuyor Alpler...

İSVİÇRE — Neuchâtel, 28.3.1958

Bahri ULAS

23. Yılında D AKİF

K. Timurtaş

karaktöre sahip olmakla beraber, heyecan ve his unsurundan mahrum değildir. Bazı vatan ve din şairlerinde ise şair, en yüksek bir lirizme ulaşmıştır.

Âkif'in şiirimize getirdiği manzum hikâye anlayışı ve hikâye edîştteki kudreti de anımağa değer.

Şairin üslûbu sadece, külfetsiz ve rahat bir söyleyişe dayanır. Tabîlik, samimiyet ve yerlilik en belirli vasıflarıdır. Dili temiz, duru, pürüzsüzdür. Sadece yazmakta zamanına göre çok ileride olan Âkif, şiirimize halk ilini, mahalle, sokak konuşmasını getirmiştir. Auzu harikulâde bir hâkimiyetle kullanan, konuşma diliyle her istediğini anlatabilen Âkif, şiir dilini nesir söyleyişine yakdaştırmıştır diye tenkid edilebilir.

Âkif'in şiirleri konu itibariyle içtimâî ve

DERGÂH-I MEVLÂNÂ'DA

Aşka şevk-i cavidanı zerk eden,
Bahr-i irfanda ulûmu fark eden,
Nağme-i neyle Şemsi zevk eden,
Ârifî billâhi Mevlâna budur;
Kenzi Kur'an, cevher-i mâna budur...

Hazretî piri mugandadır değer,
Din ü mezhep farkına verme değer,
Talip isen vûslat-ı yâre eğer,
Gir derun-ı aşka Mevlâna budur;
Âlem-i mânada her mâna budur...

Feyz-i Şems'le şemse girmiş nagihan,
Ateş-i şevdada yanmış bir cihan,
Sırrı vuslatla tamam olmuş nihan,
Bir vell ki, işte Mevlâna budur;
Her göntülde rişte, Mevlâna budur...

Kenan YALVAÇ

dir. O, Türk halkının ve İslâm âlemi-
nin meselelerini ele alır. Milletimizin üzü-
ntülerini, dertlerini, uğradığı felâketleri di-
le getirirken, bir yandan da derhal uyan-
mak, çağdaş medeniyet seviyesine çıkmak
gerektiğini belirtir. Gayesi, her türlü ile-
rilik ve yükseklikten mahrum olan halkı-
mızın ve diğer ülkelerdeki Müslümanların
yüzyıllar boyu süren, gerilikten kurtulma-
ları, kalkınmalarıdır. Âkif, çalışmayı, iyi
ahlâkı, üç asırlık ilim kaybının telâfisini
öğütler. Müslümanların hürriyete, istiklâ-
le kavuşmasını ister. Âkif'in cemiyette
gördüğü belli başlı kusurlar bilgisizlik, gö-
reneklere kökrükörüne bağlılık, tembellik
ahlâksızlıktır. Doğunun «marifetten de fa-
ziletten de uzak» olduğunu söyler. «İlimler
asrı» diye adlandırdığı 20. asrın icaplarına
uygun hale gelmemizi arzular. Âkif, za-
manın hattâ bugüne göre çok ileri bir
din anlayışına sahiptir. Hurafelere, bâtil
inanışlara, taassuba şiddetle çatan Âkif,
İslâmiyetin öz kaynağından uzaklaştığına,
seriatın yanlış anlaşıldığına inanmaktadır.
«Beşer dini, hayat dini» olan İslâmîğin be-
geriyetle beraber yürülmesi gereğini ileri
süren şair, yedi yüz yıllık fıkıh eserleriyle
bu dinin bugünkü ihtiyaçlarını karşılama-
nın imkânsız olduğunu sürer. Âkif'e göre
yapılacak iş, ilhamı doğrudan doğruya
Kur'andan alıp çağımızın anlayışıyla bir-
leştirmektir:

Doğrudan doğruya Kur'andan alıp ilhamı
Asrın idrakine söyletmeliyiz İslâmı
der. Üç yüz yıldanberi batı ilmini takip e-
demediğimizi söyleyen şair, aradaki kay-
bın çabucak kazanılmasını ısrarla ister.
Âkif'in Avrupalaşmaktan, Avrupa mede-
niyet çevresine girmekten anladığı batı-
nın ilmini, fennini, sanayiini ve tekniğini
almaktır. Avrupanın âdetlerini, muşeretini,
eğlenceini «eyyiatı'nı almağı aklından
bile geçirmez.

Âkif'in gelenekler ve yenileşme mesele-
sinde prensibi şudur: «Eskiye, eski oldu-
ğu için değil, iyi olduğu takdirde almak.»

Âkif, ilme, müsbet ilmin millet kalkın-
masındaki büyük rolüne içten inanmış bir
adamdır. Gençleri batıya, ilim pınarlarına
koşmaya davet eden şair, ilmin atomu çöz-
mek yani maddeyi enerjiye çevirmek işin-

de bugün vardığı başarıyı, daha o zamandan görmekte, şöyle diyor:

Yarının ilmi nedir, halbuki? Gayet müthiş: «Maddenin kudret-i zerriyesi» uğraştığı iş. O yaman kudrete hâkim olabilsem diyerek Sarfedip durmada birçok kafa binlerce emek.

Ona yüseldi mi, artık, değişir rûy-ı zemin; Çünkü bir damla kömürden edecekler temin.

Öyle milyonla değil, na-mütenâhî kudret!.. İlme bu kadar inanan bir adamı bazı kimselerin mürteci diye vasıflandırmaları, kötü niyetten ileri gelmiyorsa muhakkak bilgisizlikten ileri geliyor.

Âkif, kendi devrindeki üç büyük fikir ve siyaset cereyanı olan «Türkçülük», «İslâmçılık» ve «Garpçılık» ı tuttu. Bu üç cereyanın pek çok ayrı tarafları olduğu, gibi, müşterek noktaları da vardır. Nitekim «Türkçülük»ün mümessili Ziya Gökalp, «Türkleşmek, İslâmlaşmak ve Muasırlaşmak» adlı eserinde bir telife doğru gitmiş «Türk milletindenim, İslâm ümmetiminim, garp edeniyetindenim» formülünü ortaya atıştır.

Aşırı milliyetçilik ve kavmiyetçilik'in devletin toprak bütünlüğüne zarar getirdiğini ileri süren Âkif, İslâmiyete kavmiyetçilik'in olamayacağını:

Müslümanlıkta «anasır» mı olurmuş? Ne gezer!

Fıkr-i kavmiyyeti tel'in ediyor eygamber, En büyük düşmanıdır rûh-ı Nebî tefrikanın mısralarıyla ifade etmektedir. İmparatorluk içindeki Kürt, Arap, Arnavut, Çerkes v.s. unsurun milliyetçi hareketlerini şiddetli bir aleyhtarlıkla takip eden Âkif İrki Türkçülük» cereyanına da iltifat etmemiştir.

Âkif, «ilimler asrı» dediği 20. asır Avrupa medeniyetiyle İslâmiyetin telif edilebileceği kanaatinde idi. İslâmiyetin çok makul esaslara dayanması ve ilme büyük kıymet vermesi gözönünde tutulursa, din ile medeniyetin bağdaşmaması için hiçbir sebebin mevcut olmadığı anlaşılır diyordu.

Âkif, İslâm birliği ülküsüne bağlıydı. Bu nu siyasi bir birlikten çok, bir gönül ve istek birliği şeklinde anlamak gerekir. Âkif, İslâm âleminin uyanması, ileri bir topluluk hâline gelmesi, hürriyet ve istiklâline kavuşması konusunda didinip durmuş

tur. Hind Müslümanlarının yakın bir gelecekte istiklâle kavuşacaklarını Pakistan'ın kurulmasını, şu mısralarda bir iman halinde bulmak mümkündür:

Böyle evlâd okutan milletin istikbali, Haklıdır almaya âğuşuna istiklâli Yarın olmazsa, o bir gün olacaktır mutlak Uzak olmuş ne çıkar? Var ya bir âti ona bak!

Âkif, şair ve fikir adamı olmak dışında yüksek bir seciye ve ahlâk sahibi olarak da büyük önem taşır. Doğruluk, şahsî menfaatlerden uzak oluş, vefakârlık, doğru bildiği yoldan asla inhiraf etmemek, prensipler hususunda hiçbir taviz ve fedakârlıkta bulunmak, özü sözü tok ve doğru olmak, dalkavukluktan tiksirmek, mevki hırından uzak bulunmak, engin vatanseverlik, memleket meselelerinde feragat ve fedakârlık Âkif'in seciyesinin ana çizgilerini teşkil eder. Onun gibi idealistlere cemiyetimiz bugün her zamankinden daha muhtaçtır. Aziz hâtırasını ölümünün yirmi üçüncü yıldönümünde saygıyla anarız.

Doç. Dr. Faruk K. Timurtas

HAYIR DER MİSİN?...

Seneler, seneler dönse geriye
Ah, gene doğduğum şehirde olsam,
Gelsen yeni baştan sen onyediye
Delice, çulğınca ben sevdalansam...

Mesafe mesafe öyle kısalsa
Bütün takvimlerden kaybolursa zaman,
Mevsimler dallarda asılı kalsa
Büsbütün kurtulsam hâtıralardan...

Ve bir gün, bir sabah, belki de erken,
Beklesem yolunu karasevdalı
Çıksam yine önüne o bahçelerden
Elimde açmamış bir bahar dalı...

Güler misin yine gizliden gizli,
Kalbimi göstersem reddeder misin,
Yıllarca öncesi yaptığım gibi
Anlatsam, anlatsam «hayır» der misin?...

Ah Fehmi BULVER

Selâm Size

Aynur Şakman

Akşamın o alaca karanlığı, yavaş yavaş çökmek üzere dünyanın bir yarısına.. Bu yarımın içinde ufacık bir yer kaplıyan Kon ya'da, Alâeddin tepesindeyiz..

Yaprakların; kâh ağlıyarak, kâh güle rek dökülüşlerine bakmayın siz. Mevsimlerin, insan gönüllerine sinişine, oralarda yer edişine inananlardanız biz.. O mevsimler ki; yaşlarımız ne olursa olsun, ruhumuzda daima baharı terennüm ettirirler. İste etraf da; tabiatın bütün cömertliğini ruhuna sindirmiş, ondan gelecek her cefaya kollarını açmış gib ibü akşam.. Ağır ağır yayıla nbu koyu lâcivertlik, beni deli ediyor!.. Bu ilâhî tül nedir? Bu ince ince insanı saran perde nedir? Bu nasıl bir haslettir ki Ya Rabbim; 24 saati 2 ye bölüyor tam ortasından!. Yarısı başka, yarısı başka.. Bu ayrılış, bu taban tabana ziddiyet ve bu ziddiyetin böylesi yumuşaklığı, böylesi güzelliği, kâinatın hangi tül daire sine bir daha nasip olmuştur ki!. Bu saatlerde insanı böyle duygulandıran, böylece sarhoş edip, söyleten nedir? Nereden çıktı bu ilâhî, bu ulu rüzgâr!.. Bu hafif, hafif sallanan nedir, dal uçlarında?. Bu çamları, bu kavakları böyle secdeye getiren ne!?

Bu yarımca tebesstüm, ince minarenin mahzunluğu değil, ince minerenin bir tütü size!. Değilse; üç şerefe tepeden yeryüzüne ve Allahın kullarına bakmak, yakışmaz O'na.. Bu huzur, bu sükûn, bu zindelik veren Hazreti Mevlânâ elbet!. Bu ruhların yakanışı, bu ruhların bedenden ayrılışı, bu yükseliş, bu duru-duru Allaha varış O'ndan geliyor!. Buhurdanlar gibi gökyüzüne doğru tüten şey ne bu Kubbe-i Hadrá'da?!. Sonra tekrar yeşil yeşil yeryüzüne, bizlere gönderdiği nedir Tanrının?. Nedir bu insanların daha bir insan oluşu bu saatlerde?. Kulların Allaha daha bir yakın, Allahın kullara daha bir cömert davranışı neden? Canlı-cansız her şeyin Allahı gönüllerinde böylesine derin bulmaları neden? Gönüller dolusu uzanan selâmları almaz mısınız, bu saatlerde? Tabiatın her zerresinde O'ndan bir şeylerin bulunduğu insanları kendiliğinden teslim ettiren, bu saatler değil midir?. Yıldız, yıldız gökyüzünde fenerlerin yandıç saatler, bu saatler değil midir?.

Yalnızlık içinde yalnızlığı unutturan, sevgi içinde sevgiyi özleten saatler, bu saatler değil midir?. Hasret, hasret sevgiliyi duyuran, O'nun yanında bile O'na hasret kılan saatler, bu saatler değil midir?!

Ilık ılık, insanı iliklerine kadar aşkla saran ve gittikçe koyulaşıp, ruhları yükselten bu lâcivert akşamlardan, bu yeşil tepeden ve Konyadan selâm size!.

ANADOLULU KADIN

Anam kadın

Eksik etek dul kadın

Anam kadın, bacım kadın

Havva diye geldin dünyaya

Yalın ayak ve yaya,

Fatma oldun, kara yasa бүrүндүн.

Obada ağıt koştun,

Tarlada çift sürdün,

Sarayda görüldün, yaşmak çektin, tel sağımı örüldün.

Bazen sultan, bazen ece oldu adın

Sultanım ece kadın

Anam kadın

Eksik etek dul kadın,

Güneşim, ışığım, gecem kadın.

Dağbaşına güneş vurdu durmadın.

Toya oya işledin,

Gergef gerdin tel attın

Nakışladın,

Gün geçti hamurunu göz yasınla yoğurdun

Çoban oldun dolaştın dağ, dağ,

Sürü sürdün yamaç, yamaç

Taş, taş.

Oğulcuğun kundağını sırtında taşıdın.

Levent verdin bu yurda

Efe, seymen, han, hakan dadaş

Otak buldum,

Yurt kurdun tuğ yaptın

Vatan için adak oldun

Ak böğrünü dağ yaptın

Boş beşiğin başında ağladım

Oğul, oğul dedin, Mehmet, Mehmet diye
çığıştın, çağıladın.

Mecnunu aradın koştun yedi tepeye

Bütün yollar götürdü seni cepheye.

Hürriyeti şehidile paylaştın

Onun için doğdun onun için savuştın.

Anadolulum

Anam kadın

Eksik etek dul kadın, ecem kadın.

Gündüzüm, güneşim, gecem kadın.

GEDİKOĞLU M. KÂMRAN

Genç şairlerimiz: 4 İHSAN GENÇ

Mehmed S. SELÇUK

Yolunu şaşırması, sanatkâr geçinen ve bu maskeleri ardında Türkün asırlık mukâddesatına gerilik, yobazlık, softalık damgalarını vurarak — ister istemez — Komünizme hizmet edenlerin açmış oldukları moda tuzagına düşmekten kurtulan genç şairlerimizden biri de şüphesiz ki, Ahmet İhsan GENÇ'tir.

Ahmed İhsan bu sene 1959 da ikinci şiir kitabı olan (Işık Dalgaları)nı da verdi.

Bu kitabında da senelerce ışığa hasret kalmış hemnesline nur vermeye çalışan GENÇ yolunu iyi seçmiştir ve bu yolda azimlidir. Daha ilk şiirinde diyor ki:

«İman ettim ALLAH'a
«Dönüşüm yok bir daha
.....

Ve ilâve ediyor:

«Dinim İslâm dinidir
«En güzel, en yenidir»

(Işık Dalgaları) şairi hayat anlayışını da şöyle veriyor bize:

«Hayat acı bir derstir
«İnsan rüyaperesttir
«Sana inanmayanın
«Yaptığı her iş terstir»

A. İhsan Genç, bugünkü mânevi yıkılışlara da üzülmemektedir. Onlara doğru yürüyecek, ama kendini bırakmayanlar olacak ki:

«Kırbaç vurulmaz atlara
«Taşlar atılır itlere
«Düştü kuzular otlara
«Tutma beni, tutma beni»

Şair Mevlânâyı anarken gerçek aşk yerine taklidine özenenlerin de haline şöyle ağlıyor:

«Sırlar saçıyor nayı
«Gösterirdi (Mevlâ'yı)
«Kazanırdım dâvayı
«Görseydim Mevlânâyı»
«Bizlere kaldı yayı
«Yan ağlayı, ağlayı»

İhsan Genç olmasına rağmen biraz da fazla hoş görürlük yapıyor:

«Akıtsalar kanımızı, alırlarsa canımızı...
«Ağu katılır aşına, taşlar atılır başına,
Mani olurum koşuma... Hoş görürüm, hoş

görürüm» diyor.

Nasıl olur? Allah'ın hoş görmediğini, Allah yolunda olanlar nasıl hoş görür? Tasavvufu, yani nefis terbiyesi yolunu bazı hususî halli devrişleri taklid ederek mi arıyor yoksa? Bilhassa koşumuza mâni olanları asla hoş görmeyiz.

Ahmed İhsan gaziler, şehitler diyarı Anadolunun çocuğudur; Gazianteplidir. Türk nazım tekniğinde rahat bir söyleyişe kavuşmuş olmasına rağmen, uzun söylemek için mi nêdir, dolma mısralarına da rastlıyoruz.

Genç İhsan mensup olduğu büyüklük ve mukaddes yoluna dâfâ çok lâayık olmak için devrişliği yanlış anlayanlar gibi değil de, müçtehitleri iyi anlayan İslâm mütefekkirlerini anlamaya ve bu anlayışını daha sanatkârane deyişlerle bizlere vermeye çalışırsa daha çok muvaffak olacaktır.

Dâvası büyüktür, yaşı küçüktür, kabiliyeti yük yüktür... Yolu açık olsun Genç kardeşimizin.

Sayfa 4 den

ferte bitiyor. En büyüğünden en küçüğüne kadar bütün olayların anası insan. Güzelin örneği de insan, çirkinin örneği de. Tıpkı göle düşen bir taşın küçükten büyüğe doğru çizdiği daireler gibi.

Hakkı gözetmek sadece hâkimlerin vazifesi değil ki... Karar vermek mevkinde bulunan herkes, hakkı gözecek, tarafgirlik yapmıyacak. Cenabı Hakkın rızası karşısında ne zengine iltimas ne de fakire merhamet. Haklıya «haklı», haksıza «haksız» muamelesi yapmak. Allahtan korkmak. Hikmetin başı Allah korkusu değil mi? Atalar «Kork Allahtan korkmıyandan» dememişler mi? Allahtan korkan insan, hareketlerinin her an kontrol edildiğini bilen insandır. Allahtan korkan insan, O'nun için gizli bir şey olmadığını bilen insandır. Polisin, zabitanın gözünden kaçan onun gözünden kaçmaz. O'nua göremeyeceği, bilemeyeceği, duyamayacağı yok ki... İnsanlığın selâmeti de, felâketi de bu «haklı gözetmek» noktasından başlıyor. Bu noktadan sağa sapanlar hem kendini hem de beşeriyeti kurtaracak; sola sapanlar ise ne kendilerini ne de beşeriyeti kurtaramıyacaklardır...

Zübeyir KOÇ

nağı imanı olacaktır. Vatan, millet, Allah yolunda kendisine taş atanlara gül uzatacaktır. Bilerek veya bilmeyerek Moskofa usaklık edenleri; Allah deyince mürteci, vatan, memleket deyince inkılâp düşmanı, millet deyince ırkçı diyerek çamur atmağa çalışan zavallıları bu hareketleri ile kızıl kundakçının kölesi olan körleri bütün azgınlıklarına rağmen yine sevecektir... Yorulmadan onları karanlıktan kurtarmağa çalışacaktır. Çünkü daha dün, Kuveyt millîye ruhuyla İstiklâl Savaşında can verenler, kan dökenler kendi babası ile omuz omuza dövüşenler bu günkü murarızlarının, muhaliflerinin vatan değen millet değer, Allah yolunda gaza meydanlarına düşen babalarıydı, amcalarıydı... Onlar Allah, vatan, millet için öldüler... Bugünkü bazı oğulları benliklerini kaybetmişse, onları gafletten kurtarmak milliyetçi, mukaddesatına bağlı gençliğin işi olmalıdır...

Özlediğimiz gençlik, gerçek gençlik, hak gençlik, Türk gençlik millî şuuru uyanık, sağ duyusu sağlam, gençlik olacaktır. O vatanperverliğin, ilk şartının şahsiyet ve samimiyet olduğuna inanacaktır. Millî benliğe, millî mukaddesata, millî büyüklere el uzatanları, dil uzatanları yıkanları asla ve asla affetmeyecektir...

İnkılâpçı tekamülcü olacaktır. Gerçek inkılâbın sırrının kendi şahsiyetimizde, millî, mânevi değerlerimize sarılmak, onlardan günün şartlarına cevap veren yeni müesseseler getirmek olduğunu bilecektir ve fakat inkılâp adının ulviyetine gizlenerek mukaddesata, milliyete sövenlere asla tâviz vermiyecektir. Garp âleminin çamur taraflarını inkılâp diye yutturmaya kalkanları boynuzlu yaldızlı, ahlâksız, an'anesiz hareketleri şiddetle reddedecektir. Garpten yalnız ilim alacaktır. Bu ilmin gerçek sahibinin şark ve Avrupaya İslâm Türk medeniyetinin hediyesi olduğunu bilecektir.

Meselelerin daima köküne inmek, içtimai ölçü ile tarihî sebeplerini aramak şiarı olacaktır. Çeyrek münevverin, yarım porsiyon düşünürün yaygaralarını, çılgınlıklarının onun ilim, fikir, ruh sahibi tok ve erkek sesi bastıracaktır. Özlediğimiz gençlik tam mânasıyla münevver irfan sahibi olacaktır. Onun evinde günümüzde münevver geçinenin içki büfesi yerine kütüphanesi olacaktır. Eğlenecektir. Fakat çalış-

masını bilmek şartıyla, yorgun başını yine milletinin bir yeni derdi dinlendirecektir.

Köklü, derin olacaktır. Türklüğü Almanya içlerine götüren kudretin sırrını arıyacak, çözecek, bilecektir. Satıhta kalmıyacak, asırlık millî hamleleri işleyecek idrak edecektir. Haşmetli bir çınar gibi kökleri millî mazimizin derinliklerine inecektir. Bütün küçük süflî emeller onun dallarının aydınlık iklimine varamıyacaktır.

Batı medeniyetinin temelinin bir fikir iman inkılâbı olduğunu teknik medeniyetin bunun neticesini teşkil ettiğini bilecektir. Batının Rönesans ve Reform hamlelerinin kâinatın tek kurtarıcı sistemi olan İslâm ruhundan feyiz, ilham aldığı bilecektir.

Şahsından milliyetine bütün müesseseleri sarsılmaz bir mes'uliyet şuuru ve ciddiyet ile ele alacaktır. O zaman evinin duvarlarında yıldız resimleri değil, millî büyükleri, okulunun, fakültesinin kapısında yalnızca çay, dans ilânları değil, ilim, fikir ve iman toplantılarının haberleri olacaktır.

Özlenen iman gençliğinin şuuru Türk lüğü, huzuru İslâmlığı olmalıdır. O Tanrı Dağı kadar Türk Hira Dağı kadar Müslümandır.

Özlediğimiz gençlik yalnız Türkiye Türklerinin değil dış Türklerin ve topyekûn bütün İslâm âleminin dertlerini kendisine çile bilmüş, ülkü edinmiş insanlığı seven gençliktir. Kırım, Balkan, Kafkas, Kerkük, Kıbrıs Türkistan, Batı Trakya Türklüğünün yedi her hançer Cezayir Müslümanına vurulan her dipçik darbesinin ızdırabını intikamını kendi bağrında bilecek duyacaktır...

Bugün zıdları var olmakla beraber özlediğimiz örnek, vatanperver, faziletli feragat sahibi imanlı gençlikte vardır. İşte (umut) budur. En büyük ümidimiz yarınlara milletçe garantisi bu gençliktedir. Büyük, mes'ut, mâna ve madde medeniyetinin zirvesine erişmiş özlediğimiz Türkiye böyle örnek gençliğin omuzlarında yükselecektir... Agâh Oktay GÜNER

Toprak: Bu yazıyı Konya'lı gençlerin neşretmeye başladığı «Umut» dergisinden sütunlarımıza geçiriyoruz. Gençlerimizi tebrik eder, «Umut»a uzun ömürler dileriz...

KADINLARIN TALEBİ

Fransız Kadınlara Armağan.

Gazetelerden öğrendiğimize göre:

...ınların Meclise girişinin 25. ci yıl dönümü münasebetiyle, Kadınları Koruma Derneğinin tertiplediği basın toplantısında Başkan Mediha Gezgin (Kadınlara gösterilen alâkanın azaldığını söylemiş ve Meclise erkek sayısı kadar kadın girmesini istediğini bildirmiştir.) İlaveten; (Öntümüzdeki seçimde eşit haklar isteriz) de miştir.

25. ci yıl dolayısıyla Kadınları Koruma Derneği Başkanı Sayın Mediha Gezginin yaptığı basın toplantısı ve gazetelerden özünü okuduğumuz bu haber ve beyanat bizi epeyce düşündürdüğü gibi hayrete de sevketmedi değil. Gerek Teşkilâtı Esasiye Kanunu ve gerekse Medeni Kanun ve sair mevzuatımız bakımından kadınlarla erkekler arasında ne siyasi haklar, ne de medeni haklar bakımından herhangi bir müsavatsızlık mevzuu bahis değilken, durduk yerde bu şekilde bir beyanat karşısında hayrete düşmemek elde değil.

Türkiyemizde; birçok devletlerde kadına tanınan haklardan daha çok siyasi veya medeni hak tanındığını bütün dünya kabulle teyid ederken; sayın başkanın bu şekilde beyanat vermesinin sebebinin anlamak biraz müşkül oluyor. Meclise erkek sayısı kadar kadın girmesinden kasıt ne olabilir. Bir erkeğin girdiği yerde muhakkak bir de kadın mı olmalı. Burası, milleti temsil eden heyetin girebileceği bir meclis. Hangi kadın milletvekili olarak seçildi de Meclise girmedi. İllâki erkek sayısı kadar kadın girecek diye ısrara ne hacet. Mamafih erkeklerle kadınların müsavı olarak girdiği veya girmesi icap eden yerler de yok değil.

Bir an için Fransa'daki kadınların durumunu ile, ki Fransa demokrasinin beşiği olan bir memlekettir; bizim kadınların siyasi haklarını mukayese ederlerse bu şekildeki bir beyanat ve dileğin yersizliğini anlamış olurlar. Meclise girmeyi, böyle se-

refli bir vazifeyi deruhte etmeyi herkes ister ama, sizin elinizden tutup da buyurun Meclise diyen olmaz doğrusu. Mebusluk gibi şerefli bir vazifeye seçilebilmenin de bazı kaideleri vardır. Herşeyden önce efkârı umumiye beyninde bu vazifeyi bihakkın ifaya ehil olduğunuzu ispat etmek icap eder.

Hakikaten, lâfzi tefsiriyle (Kadınlara karşı gösterilen alâkanın azaldığı doğrudur. Bence bu bir SOSYOLOJİK hâdisedir. Bunun da temini kanunla mümkün değildir. Şimdi Kadınları Koruma Derneğinin vazifesi başladı demektir. Kadınlık maharetini bu alâkayı celbederse büyük bir muvaffakiyet elde etmiş olur. Hâdiseler bir taraf tetkik edilip bu alâkayı kaybettiren sebeplerin neler olduğu meydana çıkarılırsa, teşhisi knan bir hastalığın da tedavisi kolaylaşır. Bu yolda kadınlara başarılar dileriz. 11.12.1959

Avukat

M. Ü. BOYVADAĞLU

NÖBETÇİ

Necati Yılmaz'a

Yurdumun dört yanında

Kale kale, dağ dağsın,

Sakarya'da sel. Uludağ'da kar,

Bayrağında dalgastın.

Denizde at koşturmuşuz,

Karada gemi gezer hey!

Çanakkale'de siper,

Tuna'da atlıyız hey!

Vatan vatan olmaz sensiz

Göklerde kartal.

Göğsünde iman

«Allah Allah» sesinden,

Hakkı Yılmaz KONYALIGİL

BİRLİĞE DAVET

Meyletme sağın, meyletme sola,
Türk'ün çilesi o yönde bekler.
Sağ yönde yürü, bir de kol kola,
Cennet yemişi bu yönde bekler.

Sen gel ki sarılsın sana dostlar,
Kalk yatma silk ki arınsın post'lar,
Açsın da gözünü üstler, astlar,
Birlik olalım, dağılır tekler!..

Yılanlıoğlu İsmail Hakkı

10/Ekim/1959

Konya

NAMERTLİĞİ ANLAMAM

(Yahudiyim) desen

Anlarım.

(Hıristiyanım) desen

Anlarım.

(Putperestim) desen

Anlarım.

(Dinsizim, İymansızım) desen

Anlarım.

(Kâfirim, Moskofum) desen

Yine anlarım.

Bir takım (..... istlerdenim) desen de

Anlarım anlarım anlarım..

Fakat (Müslümanım) dediğin halde,

Kur'an hükümleriyle çatışmanı

Anlayamam?

Hain değilsen, ey ahmak adam!

Ya Müslümanım deme,

Ya bilmediğin mevzularda

Herzeler yeme!

M. SAİD ÇEKMEGİL

Kahramanlık Ruhü

Yazan: Güngör Korkmaz Göröl

Bugün dünyanın en eski ve en kahraman bir milleti varsa bu kahraman millet elbettekî Türk milletidir. Onun gibi kahraman bir millet hiç bir zaman yer yüzüne gelmedi ve gelmeyecektir.

Ulu Tanrı bu şerefi yalnız ona, kahraman milletimize lâayık görmüştür. Türk milleti Türk'ün dünyaya ne olduğunu öğretmekle kalmamış, zaptettikleri yerlere ilmi medeniyeti ve adaleti de yine onlar götürmüşlerdir. Bugün bütün dünya milletleri medeniyet alanındaki bu ilerlemelerini kahraman milletimize borçludurlar.

Türk her zaman, daima kendisine dost olanla dost olmuş onlara her zaman dostluk elini uzatmış, kendisine düşmanlık edenleri asla affetmemiş, onlara lâayık olduğu dersi vermekte gecikmemiştir.

O tarihte sayısız imparatorluklar yıkılmış, sayısız ülkeleri ve şehirleri zaptetmiş, yine sayısız kralları imparatorları dize getirmiş kahraman bir millettir.

Bizler tarihte velveleler yaratan dünyaya meydan okuyan:

İstanbul'u Türklüğe kazandırarak bir çağ kapayıp bir çağ açan, tarihin seyrini değiştirerek koca bir imparatorluğa son veren:

Viyana kapılarında at oynatan kahraman bir milletin çocuklarıyız.

Ne mutlu bizlere.

Dün! Çok uzak bir mazi değil, aynı milletin çocukları Çanakkale'de ne kadar büyük kahramanlık destanları yarattılar. Bütün dünyanın en büyük zirhlıları, en kalabalık orduları, Mehmetçiğin iman dolu göğsü önünde eridi mahvoldu ve asla Çanakkaleyi geçemedi.

Millî mücadele öyle değil miydi?

Öyle bir mücadele ki bütün bir milletin haksızlığa, zulme karşı yedisinden yetmişine kadar genciyle ihtiyariyle kadını ve çocuğu ile birlikte kükremiş bir

arslan gibi haykırıyordu. Topa karşı tüfek, tüfeğe karşı balta, sopa onlar da olmadığı zaman taşla, dişle tırnağıyla düşmanın üstüne atılıyordu. Türk milletinin tarihinde bu ve bunun gibi pek çok kahramanlık destanları ile nice Şahinler, Kara Fatmalar, Yıldırım Kemaller daha ne kadar burada şimdi adlarını hatırlayamadığım adsız kahramanlar vardır.

Acaba bu kahramanlar, bu kahramanlık menkıbelerini hangi hislerin tesiri altında yarattılar ve yaratıyorlar?

Bana kalırsa bunu iki hissin tesiri altında yarattıklarına inanıyorum:

a — Vatan sevgisi.

b — İman kuvveti.

Şimdi bunların ne olduğunu kısaca birlikte inceleyelim:

Bir Türk yavrusu dünyaya gözünü açıp, büyüyüp kendini bilecek bir çağa geldiğinde, Onun evde annesinden babasından dinlediği şeyler atalarının gerek geçmişte ve gerekse yakın zamanlarda yarattıkları kahramanlık menkıbeleridir. Bu dinlemiş olduğu kahramanlık menkıbeleri o yavrunun millî münyesinde bir şeyler uyandırır.

Böylece yavrunun bünyesine vatan sevgisinin tohumları atılmış olur, ve bu kuvvetli tohum onun küçüklük kalbinde filizlenir. O Türk yavrusunun bir tek emeli vardır. Büyüdüğü zaman atalarına lâayık bir evlât olduğunu ispat etmek. Tarihimize yeni yeni destanlar ilâve ederek, Ay yıldızın şerefini yükseltmek icabında onun uğrunda kanını akıtmak, ve vatan yolunda şehit olmak onun en büyük arzudur.

İman kuvveti: Öyle bir kuvvettir ki, Türk her zaman ve daima Allaha tevekkül etmiştir. Onun adını hiç bir zaman ağzından düşürmemiş, hücumla kalktığı zamanda o yaratıcısının kuvvetli ismini ağzından haykırmıştır. Allahın yalnız ona bahsettiği bu iman sayesinde her türlü

Utanmaz ADAM

Mehmet Özbildirici

Toprak'ın 56 ncı sayısındaki «Yılanların Öcü» isimli, «Cumhuriyet» gazetesini tarafından birincilik verilen hayasız kitabı hatırlarsınız her halde.

Zaman zaman «roman» kılıfına bürünerek Türk milletine, hayasızcasına hakaret eden bazı «mahutlar!» vardır ki; bunları Türk adliyesi adım adım takip edemediğinden, biz, milletini sevenlere büyük vazifeler düşüyor. Yapacağımız vazifeler neticesiz kalsa bile, imkânımız nisbetinde içtimai vazifemizi yapmış olmamızdan mütevellit, huzuru kalbliliğe kavuşmamız kâfi gelir bize...

İşte, bu ukaddes safın başında gelenlerden «Yılanların Öcü» isimli rezil kitabı ve onun gafil takdirkârlarını, bilhassa, böylesi sefil kitapların birincilik kazandırılarak reklâmını temin etmekte, bu gibi fecaatları irtikâp ederek maksatlarını bir daha meydana koyan «Cumhuriyet» ceridesini, teşhir eden «İlhan Darendelioglu» bey. Senelerdenberi bütün bu hayasızlar ve her fenalığın başı dinsiz komünistlerle mücadele ederek vatanperverliğin çok güzel bir nümunesini bizlere göstermiş bulunuyor.

Bir müddet önce «Tercüman» gazetesinin sırf seksüel arzulara hitap edici resimli müstehcen tefrikaların yazarı ve ressamı «Şahap Ayhan» hakkında, müstehcen neşriyat yapmasına binaen mahkemeye sevkeden Türk adliyesini de burada

güçlükler daima erimeye, yok olmaya mahkûmdur. Meselâ gerek Çanakkale ve gerekse milli mücadele bu hissin tesiri altında yaratılmış büyük zaferlerdir. Bu millet Çanakkale'de ve milli mücadelede her türlü maddî, mânevî güçlükleri yemesini bilmıştır. Ölümüne karşı feragatle atılışı Allahın yalnız ona verdiği iman kuvvetinin ve vatan sevgisinin bir neticesidir. Bu zorluklardan yılmayan, vatani ve dîni uğrunda ölmesini bilen bir kavim asla yok edilemez. Türkler yok edilebilir, fakat asla esir edilemezler.

tebrik etmek yerinde olur.

Şimdi de en feci cinayet Türk çocuklarına karşı işlenmektedir. Şöyle ki,

Geçen gün Seyit Gazi Ocağı sevgili Malatya'mızın yanyana basit iki kitapçıları önünde, şu çirkin manzaraya şahit oldum:

Henüz ilk okul talebeleri genç yavrular, ellerine geçirdikleri mecmualara, kendinden geçercesine öyle heyecalna sarılmış okuyordular ki, gayruhtiyari durarak, bu masum yavruların bu derece alâkasını çeken bu mecmuaların ne olduğunu anlamak saikiyle yanlarına yaklaştım.

Heyhat! Aziz okuyucular! Çocukların ellerindeki mecmuaları kahramanlık destanları yahut ilim, ahlâk telkin eden mecmualar zannettiniz, değil mi? Hayır, maalesef öyle değildi! Bu mecmualar, tamamiyle şehvî duygulara hitap ve tahrik eden rezil ve sefil bir neşriyat serisiydi.

Henüz, aklı balığ olmamış masum yavrular için neşredilen bu hayasız, resimli romanları sizlere tarif edebilmem için, terbiye ve ahlâkımı müsaait görmüyorum. Evet, «Utanmaz adam» ve «Çapkın hürsüz» isimlerini taşıyan bu adı mecmuaların tarifini okuyabilmek için, siz kıymetli okuyuların da haya ve ahlâkınızın müsaait olabileceğine ihtimal vermediğimden, bu sütün yazmaktan imtina ediyorum. Bu igrenc neşriyatı yapanların adına, haya terleri dökmekteyim.

Yarının büyükleri: sevgili yavrucuklarımızın etrafını saran bu gibi ahlâk yıkıcı müstehcen, zehirli mecmualara, adli makamların dikkatini çekeriz.

ÖZÜR : Geçen sayımızda haber verdiğimiz Atatürk Sergisinin Beyazıt kütüphanesinde açıldığı unutulmuştur. Kütüphane Md.ü Muzaffer beyden ve

Bu sayımızdaki M. AKİF yazısının 4. sütun 44-45. satırı ise : «Eskiye, eski olduğu için değil, fena olursa atmak, yeniye ise olduğu gibi değil, iyi olduğu takdirde almak) şeklinde olacaktır.

Faruk beyden ve okuyucularımızdan özür dileriz.

ÜLKÜDAŞLARIN SAYFASI

— TPSA —

Yurdum: Burcu - burcu şehit kokar,
Ağaçlar meyve
Ve sen burcu burcu tütenin
Gözümde.....
Dağlar: Saf - saf kekik kokar,
Yaylalar cam
Ve sen saf - saf gülümersin
Göynümde.....
Kumrular: Kibar - kibar sevişir, damlar
aşk kokar,
Sevdalım hayat
Ve bana kibar - kibar yer verir
Göyünde.....

Neccar Türkcan

O GÜN
Yaklaştı, emin olum
Yaklaştı, sabahımız,
Hür boru seslerini
Bir gün duyacaksınız,
Artık aylarca değil
Çok çabuk geleceğiz
Türk'ün meşhur ününü
Dünya'ya yayacağız. Mehmet KIYAT

TÜRKÜN SÖNMEZ İMANI

Baş eğmeyiz, bilinsin
Geçit vermez dağlarımız
Cihan toplanıp gelse
Cihan kadar biz varız!
Verilmez bir toprağın
Sahibi bir milletiz
Tek başına cihana
Yenilmez bir kuvvetiz!
Hakka çevrili başlar
Saşıp geriye dönmez
Gün söner belki, fakat
Türkün imanı sönmez!

Kayseri — Hasan Sami BOLAK

GURBETTE

Ruhum hasta
Günlerdir bekledim posta
Şu gurbette
Neyleyip, netmek
Diyorum nereye?
Vatan ve millet için
Gidiyorum
Dershaneye, İhsan KARABURUN

TOPRAK

— Sayın İhan Egemen'e saygılarımla —

Havva ile Âdem oldu topraktan,
Yeşerdi ovalar, ağardı o tan,
Kâinatı tanzim etti yaratan,
Biz varız özünde ey Toprak... Toprak!...
Çıktı altın, gümüş, elmas ve yakut,
Patlıyor silâhlar, kokuyor barut.
Renk renk, pırıl pırıl göründü umut
Herkesin gözünde ey Toprak... Toprak!...
İstiklâl uğrunda verildi canlar,
Bayrak çekmek için döküldü kanlar.
Vatan için koşup ün kazananlar
Artık gözyüzünde ey Toprak... Toprak!...
Gündüzler aydınlık, geceler kara,
İnsanda ihtiras, gurur ve para.
Zenginde rahatlık, fakirde yara,
Baş eğdik önünde ey Toprak... Toprak!...

Nuri KIRCIOĞLU

MEVLÂNÂ

Cihanın unutulmaz tek incisi, Mevlânâ!
Bambaşka dünyaların müjdecisi, Mevlânâ!
Şiir gemisi ile gezdin, aşk denizinde
Aradın sahibini Şems ile, yana yana...

Muzaffer Ruhi Çelebi

Türk kadını - Türkün kadınıdır.

Türk kadını - Türk neslinin mezraasıdır.

Türk kadını - Türk ırkının meleği, İslâmın dileğidir.

Türk kadını - Türklüğün şan ve şeref âbidesidir.

Türk kadını - Türk yurdunun saadet güneşi, Türk ülküsünün parlak ateşidir.

Türk kadını - Hakiki kahramanlığın ilâhî bir âbidesidir.

Türk kadını — Asırlara hükmeden, cihanı dize getirenleri doğurandır.

Türk kadını — Oğuz Hanların, Kürşadların, Alparslanların, Fatihlerin, Yavuzların anasıdır.

Türk kadını — Derin bir hayâ, ulvî bir iffet ve yüce bir ismet ifadesidir.

Nazım GÖKÇEK

8/Kasım/1950

30 Solcu

Milletlerin nasıl düşman devletleri tanımaları, bekaları için mecburi ise, memleketçi ve vatansever kimselerin de milliyetçiliğe aykırı fikir taşıyanları bilmeleri zaruridir. Zira Türk milliyetçiliğinde uyanıklığın ilk şartı, muarız fikirleri ve fikirlileri tanımaktır.

Onun içindir ki, dergimiz bu sayıdan itibaren milliyetçiliğe aykırı fikirler taşımış olanları A dan başlayarak Z ye kadar liste halinde verecek, uyumağa devam eden gözleri açmağa çalışacaktır.

Sahsi kitaplığımızdan derlediğimiz bu isimleri her sayı bir harf olmak üzere 29 sayıda bitireceğiz.

Darendelioğlu

1 — Abdülkadir Demirkıran: 28/10/1951 de tevkif edilmiş, 9 yıla mahkûm, öğretmen.

2 — Ahmet Fırıncı: 20/11/1951 de tevkif edilmiştir.

3 — Arif Önal: 6/11/1952 de tevkif edilmiştir.

4 — Ahmet Bilge: 21/6/1952 de tevkif edilmiştir.

5 — Ali Tutenkesen: 22/11/1952 de tevkif edilmiştir.

6 — Arif Nanak: 28/1/1952 de tevkif edilmiştir.

7 — Azubar Özdemir: 7/12/1951 de tevkif, 11/2/1954 de tahliye edilmiştir.

8 — Aclân Sayılğan: Aktör, 4/11/1952 de tevkif, 24/6/1953 te tahliye.

9 — Adnan S. Yücebaş: Aktör, şair, 31/10/1952 de tevkif, 24/6/1953 te tahliye.

10 — Ahmet Akbaşlılar: 1/4/1952 de tevkif, 23/7/1952 de tahliye.

11 — Ahmet Bacak, 15/2/1952 de tevkif, 16/11/1953 te tahliye.

12 — Ahmet Dağ, 21/6/1952 de tevkif, 27/10/1952 de tahliye.

13 — Ahmet Gayretli: 12/11/1952 de tevkif edilmiştir.

14 — Ahmet Konuk, 15/2/1952 de tevkif, 16/11/1953 te tahliye.

15 — Ahmet Özdemir: 16/5/1952 de tevkif, 26/11/1953 te tahliye.

16 — Ali Erkaya: 29/12/1952 de tevkif, 24/6/1953 te tahliye.

17 — Ali Tunacan. 6/10/1952 de tevkif, 10/2/1953 te tahliye.

18 — Arif Çalışkan, 29/2/1952 de tevkif, 16/11/1953 te tahliye.

19 — Arif Damar, işportacı, şair, 5/12/1951 de tevkif, 24/11/1953 te tahliye.

20 — Asım Askar, lise mezunu, 4/6/1953 te tevkif, 22/12/1953 te tahliye.

21 — Aslan Kaynardağ, sahaflarda E-lif Kitabevi sahibi, 25/9/1953 te tevkif, 28/12/1953 te tahliye edilmiştir.

22 — A. Kadir: Şair, 1943 te örfi idare sürgünü olarak Kirsehire gönderilmiştir.

23 — Abidin Dino, tanınmış, müseccel.

24 — Adnan Veli, Vatan gazetesi yazarı, mahkûmiyetinin büyük kısmını afftan istifade etmiştir.

25 — Abidin Nesimi, Kızıl Beşer gazetesinin sahibi.

26 — Ahmet Cevat Emre, tanınmış solcu yazar.

27 — Adnan Cengil: Yurt ve Dünya - Adımlar mecmuasının yazarı.

28 — Ahmet Cansızoğlu, komünist Vatan Partisi idarecisi, müseccel.

29 — Ahmet Korcan: 25/12/1957 de tevkif edilmiştir. Vatan Partilidir.

30 — Atilla İlhan, mahkûmiyetsiz mahkûm şair.

31 — Aziz Nesin: Güldürücü yazar. Komünistlik yüzünden 16 aya mahkûm olduğunu, davamız münasebetiyle itirafa mecbur kalmıştır.

Not: Bu isimlerden bir kısmı kat'i değil bulunmadığından beraet ettiği, bir kısmı da affa tabi olduklarından resmen ve kanunen sabıkalı sayılmamaktadırlar.

1 - Prof. Dr. Cezmi Türkün

Milliyetçilik Anlayışımız ve Komünistlik

2 - Peyami Safanın

Mahutlar

3 - Arif Nihat Asyanın

Bir Bayrak Rüzgârı Bekliyor

4 - Dr. Hasan F. Canseverin

Türkçülük Nedir?

5 - Nejdet Sançarın

Türk, Moskof, Komünist

İsimli Eserleri Dergimiz yayınları
olarak Çıktı

Her kitap 125 kuruştur.

5 O C A K

ÇUKUROVANIN KURTULUŞU

Genç şair Mehmet Fenk'in hazırladığı
bu güzel kitap da 250 kr. fiyatla çıktı

İsteme adresi P. K. 21 TARSUS